

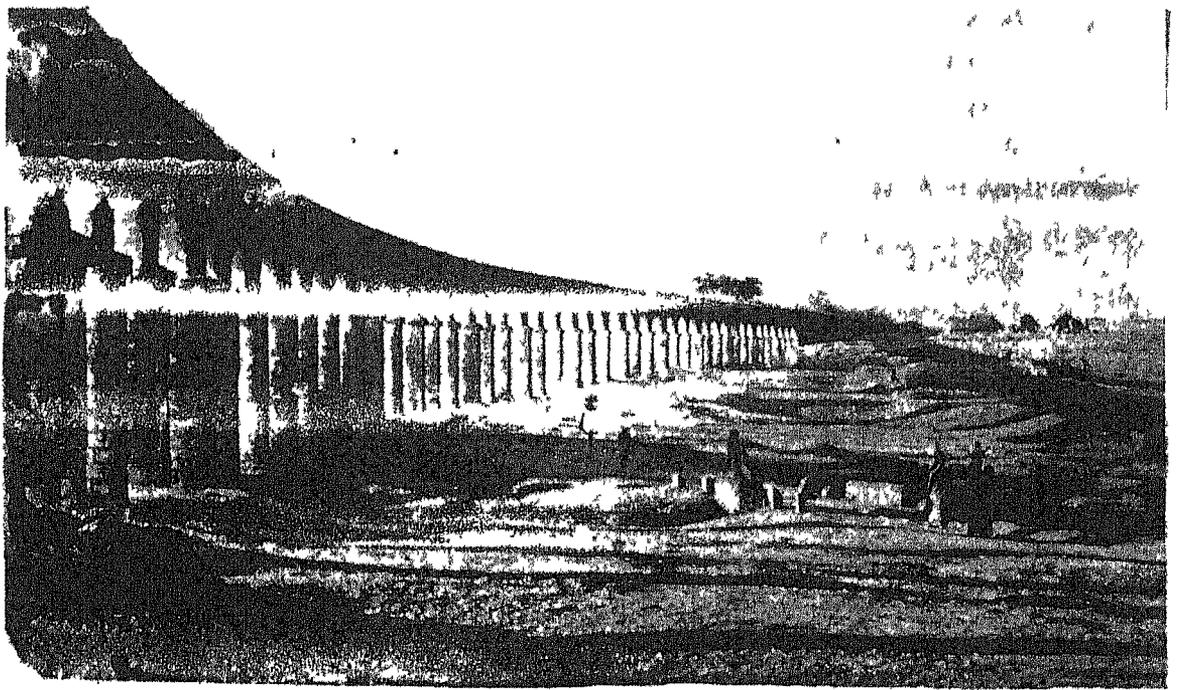
కన్నడిక బకల్ గుండెల పులు

డి. నరోజిని



“నన్ను పెమించండి, బాబయ్యా!
నానుచిచాపం ఎరుగనండి. తిరువతి
వెంకన్నవారే తోడండి. బెజనాడ కవక
దురగమ్మ సలైవమానమండి...” తల
బాచుకొంటూ వెళ్ళి వెళ్ళి ఏడున్న
న్నాడు పంబలకాపరి ఈరడు.
మోకాళ్ళమీద తల ఆనించి నింగి
కేసి చూపులు సారించివస్తూన్న దుఃఖాన్ని
మ్రొంగుతూ “రాముడూ! ఎంత పని

ఎండిపోయిన ఏరు
ఈటా - సువర్ణా ఉర్రోత (కాల్కాపుర)



వస్తాడు" అంది బొంగురు గొంతును సవరించుకొని సావిత్రమ్మ.

"అవును, సావిత్రీ! మా కళ్ళకు తప్పక వస్తాడు. నాకా నమ్మక ముంది" అంటూ భార్య కళ్ళను తుడిచారు. తోతుకుపోయిన ఆ కళ్ళతో ఆవేదన నిండిన నీటిమక్కలు అంటుకుని

"సావిత్రీ! నిజంగా నువ్వు భోజనం చేస్తున్నావా? చెప్పు!"

"రావుడు లేని ఇంట్లో ఎవరికి మాత్రం భోజనం ఉంటుంది? లక్షి వల్లిపోయింది మిగిల్చిన దీపం లేని ఇల్లులా మారిపోయింది" అంది సావిత్రమ్మ.

'మరి నన్ను ఏ భాధలోంచే అడిగారు.

'వీరూ భాధతో ఎక్కడ మరీ క్రుంగి పోతారో అని ఆ కళ్ళలో వెళ్ళక అన్నం సయ్యం అంటుంటే సంతోషంగా లేదు. నాకు ఎలా అంటుంది చెప్పండి' అ" అన్నది కావలసింది కుంది భార్య భర్త వద్ద వారింది.

రావుడు రారేడు. ఈరడు వెతుకుతూనే ఉన్నాడు రావుడి కోసం!

రావుడు లేని ఆ ఇంట్లో సస్యం వినిపించి రెండు... రావుడు కోసం... విరాళనే తిండిగా సుఖి నేం కంటుకు

పోయిన లక్షల్ని అనుప్రతికి చేర్చారు. రామలక్ష్మణుల గంగిడోళ్ళ గంటల ధ్వజం కట్టినట్లుగా

కాల అర్చనలు లేని పాడుపడిన దేవాలయంగా ఉంది.

జగన్నాథంగారి... వైర్యాభావం నిగి... లేవలేని జగన్నాథంగారి చూపులు అన్నీ రావుణ్ణి వెతుకుతున్నాయి.

ఈరడు మునుము చుట్టుపట్టణం అట్టి వెతుకుతూనే ఉన్నారు.

ఒక రోజు ఉదయం రామలక్ష్మణుల కుడితి రాగే సమయం అదీ! జగన్నాథంగారి గంగిడోళ్ళ పాదాలలో రావ్నాంట్

కానే సమయ మంది.

లక్షల్ని కళ్ళ తేలవేస్తున్నాడని పశువుల ఆ... తి... రావుడు రావీరే! 'లక్షల్ని'... జగన్నాథంగారి చేక!

"అవేకాడకండి! దేవుడు దయా... రావుడు అన్యాయత చేశాడు. నా కేండుకో రావుడు వస్తాడని కుం పచ్చింది. రావుడు

... ఆసుప్రతిలో లక్షల్ని ఎలా ఉన్నాడో!" భార్య సహాయంతో జగన్నాథంగారు

... తన ఆఖరి చూపుతో కామందు కోసం,

స్నేహితుడు రావుడి కోసం ఎదురు చూస్తూంది లక్షల్ని.

... రావుడు తన ఇంట పుట్టాడు. దానికి తోడుగా వెతికి వెతికి లక్షల్నిను తెచ్చుకొన్నాడు.

రామలక్ష్మణులతో బండి కట్టి నవారి వెడుతూంటే ఆ గంటల ఘణమణలు, ఆ మూపులల హిందా, ఆ గంగిడోళ్ళ య్యారాలు— ఎంతమంది కళ్ళ ఆకర్షించేవి! అవి రెండూ ఇంట్లో చేరిన వేళ జగన్నాథంగారి ఇల్లు ధాన్యాలతో కళకళ లాడింది. అన్నపూర్ణేశ్వరి నట్టింట

... రావీరి!

"ఏమండీ! మీ కోసం లక్షల్ని చూస్తున్నాడండీ" అని సావిత్రమ్మకుజం ఎట్టాకొని కుడిపేదాకా ఈ లోకంలోకి రారేడు జగన్నాథంగారు.

"ఇక లాభం లేదు, జగన్నాథంగారూ! ఈ పశువుల అనుప్రతిలో ఎన్నింటికో వైద్యం చేశాం కాని, రోగం చొరకని కేలు ఇవొక్కటే" అన్నారు డాక్టర్, ఎద్దుని తీసుకొని వెళ్ళిపోవచ్చున్న దోరణిలో!

కన్నీరు అలాగే కారుతూంది లక్షల్ని చూపుతో!

"లక్షల్ని" అనికావలించుకుని- 'నన్ను ద్రోహం చేసి, నన్ను వదిలి నువ్వు వెళ్ళిపోతావా? వద్దురా! నన్ను వదిలి వెళ్ళు. నీవు తప్పకుండా వస్తాడు. నేను వెతికి తీసుకుని వస్తాను." ముఖం

మీద ముఖం పెట్టి అన్నారు. జగన్నాథంగారు.

ఎద్దుతో మనిషి ఇలా చెప్పుకొని దుఖిస్తూంటే డాక్టర్ కే గుండె నిరయింది.

సావిత్రమ్మకి దుఃఖం అగలేదు. కామందు ఒడిలో తనువు చాలిస్తున్నా వన్ను సంతృప్తికి మాచనో, ఏమా తల అడిస్తూ, తోక అడిస్తూ బలవం తంగా నాలుకతో కామందుని నాకుతూంది లక్షల్ని.

ఆలా లక్షల్ని నాలుకతో తన ఒంటిని నాకుతూంటే రావుడు, లక్షల్ని చెరో పక్క నిలబడిన గతానుభూతులు కళ్ళమందు కనిపించసాగాయి.

చావు బ్రతుకుల మధ్య లక్షల్ని కళ్ళ రావుణ్ణి వెతుకుతున్నాయి. ఇదంతా చావుమందు తెలివిగా డాక్టర్ గారు భావించి నాలుక చప్పరించి తోపలకు వెళ్ళిపోయారు.

"దోరా! అన్న పిలుపు తట్టినట్లైంది జగన్నాథంగారిని.

ఆ ప్రకటనో లేవారు. ఈరడు పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చాడ! ఆయాపడుతున్నాడు.

"లక్షల్ని తెలాగుంది, దోరా!" చెమటను తుడుచుకుంటూ అడిగాడు.

"రావుడి కోసం అగిఉందిరా ప్రాణం! ఎక్కడా కనుపించలేదా?"

"రావుడు ఉన్నాడు, దోరా! మన రావుడు సేమంగా ఉన్నాడు, దోరా!" ఆనందంతో చెప్పాడు ఈరడు.

“నిజంగా రావుడు కనిపించాడరా! నిజంగా నువ్వు చూశావా! మరి తోలుకు రాలేదేం! ఒరేయ్, ఈరిగా, నన్ను, లక్ష్మణును మోసగిస్తున్నావా!” బాధగా ప్రశ్నించారు జగన్నాథంగారు.

“పెనూటకంగా రావుడు ఉండాడు, దేరా!” జగన్నాథంగారి కాళ్ళ పట్టుకుని చెప్పాడు ఈరడు.

“రాముడూ! నువ్వు ఉన్నావా! అయితే, ఏదీ? ఎక్కడ? ఒరేయ్, లక్ష్మణుడా! నీ రావుడు ఉన్నాడరా! ఏదీ నా మాట విను. మందు తాగరా! డాక్టర్ గారూ! లక్ష్మణుడు మందు వెద్యుండీ. తాగు తాడు.” ఆవేశం, ఆనందంతో ఊగి సోతున్నారు జగన్నాథంగారు.

ఆనందంతో ఉప్పొంగిపోయింది సావిత్రమ్మ.

రావుడు పేరు విన్న లక్ష్మణుడు కళ్ళను చెద్రేచి చేసుకుని నాలుగు మూలలా ఆశతో వెతుకుతున్నాడు.

డాక్టర్ గారు నోటితో మందులు పోసినా తోవలకు మింగని లక్ష్మణుడు మందు గడగడా తాగిశాడు. కిమ్మనకుండా ఇంజక్షన్ చేయించుకున్నాడు.

“ఈరిగా! రావుడు ఎక్కడున్నాడురా?” భుజాలు వట్టుకొని ఊపుతూ అడిగారు జగన్నాథంగారు.

“మరికంటే నండి— ఎక్కడ నువ్వు మెట్టపాలెం లోనండి— పెద్ద కామందు గారింటి కాడండి ఉండాడండి.”

“మరి తోలుకు రాకపోయావా?” మధ్యలో సావిత్రమ్మ అడిగింది.

“ఇది మా దొంగగారిదండి. తప్పిపోయి నాదండి. తోలుకెడతానండి— అన్నా నండి. ఈల్లేదు. నేను మంచి పఠపుని ఏలు పోసి కొన్నాను— పోరా! నీ లాంటి వాళ్ళని శానా సూశానంటూ పొమ్మన్నారండి.” జరిగిన పంగతి వివరించాడు ఈరడు.

“లక్ష్మణుడా! రావుణ్ణి తోలుకొస్తారా! ఇంటికి పోయి బోద్దిగా ఉండు” అని చెప్పి ఈరణ్ణి వెంటపట్టుకుని మెట్టపాలెం వెళ్లారు జగన్నాథంగారు.

జగన్నాథంగారి మాటలు విన్న మెట్టపాలెం కామందుకు పట్టుదల పెరిగింది.

“ఇది నాది. వినాడో కొన్నాను. ఈ రోజు వచ్చి నాదని బుకాయస్తా వేమిటయ్యా!” అంటూ కారాలామిరియాలూ సూరారు.

“మాదేనండి, బాబయ్యా! దాని గురుతులు నాకు బాగా తెలుసండి!” చేతులు నలుపుకుంటూ చెప్పాడు ఈరడు.

“ఏదీ కావుతేరా! గుర్తులు నువ్వు చెప్పారా! చూసిన ప్రతి వాడూ చెప్పతాడు.



“జగన్నాథంగారూ! రెండు ఏళ్ళుగా వేమి పెంపాటు, పోషణలేదు. నీ నోటి దానికీ, నుంచి పుచ్చికో, ఇంజక్షన్లు తో. మీ దండున్నార: కడ! అందరి మధ్య దానిని నింపండిమి. మీటూ పేవలండి మీ పిలుపుకు ఒది మీ వద్దకు వస్తే మీదే. రామా— ఏం చెల్లిస్తారు?” పాలెం యజమాని అడిగారు.

“దాని జంట మా వద్ద ఉందన్నాను కదా! దానిని మీకు అప్పగిస్తాను. పైగా ఏం కావాలో అడగండి.”

“నువ్వక్కరలేదు. ఒడితే జంట దూడను అప్పగించాలి. అంతే!” అంటూ పెరట్లోకి వెళ్లి ఎద్దను తోలుకు వచ్చి జనం ముందు నిలబెట్టారు.

“ఊ! పిలవండి!” అన్నారు మునపలు గారు.

జనం మధ్య రావుడు. జగన్నాథంగారి పృథయంలో ఆనందారాముడు.

ఈరణ్ణి కళ్ళలో జనందా క్రొపులు. ఒకే గోల! కోలాహలం.

“రావుడూ!!!” గుండె లోతుల్లో దివి గట్టిగా పిలిచారు జగన్నాథంగారు. వెళ్ళులు రిక్కించింది! కళ్ళు సారిం చింది! తోకను మెలి చేస్తూంది! ఒక్కసారి అటూ, ఇటూ ఏదో ఆశతో వెతుక్కుంటూంది.

మళ్ళీ అదే పిలుపు. “రావుడూ! వేసురా!”

రావుడు ఒక్క గెంతులో జగన్నాథం గారి వద్దకు వెరుగింది! కామందుని గర్భంగా చూస్తూంది. బంది నుంచి తప్పించుకున్న ఏరక్క సెక్విలి గర్భంగా చూస్తూంది!

నాలుకతో కామందును నాకుతూంది. చేతులలో రావుణ్ణి రాస్తూ ఆనేదనతో నిండిన గుండెపెండా ఆనందం నింపు కుంటున్నారు జగన్నాథంగారు!

“రావుడూ! రారా! లక్ష్మణుడు నీ కోసం ఎదురుచూస్తుంటాడు.” జగన్నాథం గారు నడుస్తున్నారు. ఓ పక్క రావుడు, ఓ పక్క ఈరడు!

లక్ష్మణుడు లేచి గెంతున్నాడు! ఏమిటో అని సావిత్రమ్మ వచ్చింది! రావుడూ! !

వక్కనే లక్ష్మణుడా! ! రామలక్ష్మణులు ఒకరితో ఒకరు ఏమిటో చెప్పుకుంటున్నారు.

కామందు పెంపాటు పుసుకారా ఏకీ అని కృతజ్ఞులు.

“రావుడు తిరిగిచ్చాడు, దేరా!” అంటూ తలపాగా నీస రులుపుకొన్నాడు గర్భంగా ఈరడు! !

దొంగ నాలుకా లాడవంటే మునపలు గారితో చెప్పి మక్క లిరగేయిస్తా— ఏమిటనుకున్నావా?” పాపురించాడు పాలెం కామందు.

“అంత మాటెందుకు లెండి? మీ లాగా నేనూ కామందునే దూడపొయిన బాధతో అడిగాడు. దూడమీద వాళ పడితేనే ఊరుకొని నేను, నా పనివాడి మీద చెయ్యి పడితే ఊరుకుంటానని అనుకోకండి.” జగన్నాథంగారి మాటల్లో నిప్పులు మండాం.

“అయితే, ఏమిటంటూ వయ్యా! నీది అని బుజావుపరుస్తా— పెద్దల ముందు?” పాలెం కామందు ప్రశ్నిం చారు.

“ఓ! బుజావు పరుస్తాను.” జగన్నాథం గారి మూఢావం.

“నీది కాదని నేను బుజావు పరిస్తే?” ఎదురు ప్రశ్న.

ఇదే సమయంలో మునపలు అటే వస్తూ ఉండడం చూసిన పాలెం కామందు, “రండి, రండి. మీ కోసం కబు రంపా

లనుకుంటున్నాను” అంటూ పిలుపు అందించారు.

“ఏమిటి విషయం” అంటూ మునపలు చుట్టను మరోసారి దమ్ము లాగి వదేశారు.

“ఏం లేదు, మునపలుగారూ! నేను రెండేళ్ళ నాడు ఎక్కడో సంతలో కొన్న ఎద్దు వీరిదట; తోలుకెళ్ళాలట. బుజావు చేస్తా చట” విషయం చెప్పారు.

మునపలు జగన్నాథంగారిని ఒక్క సారి పరిశీలనగా చూసి, ఈరణ్ణి పరికించి ఏదో ఆలోచించి, “ఏమంటారు, జగన్నాథం గారూ?” అన్నారు. మునపలుగారు.

“ఆ ఎద్దు మాది దాని జంట ఎద్దు మా ఇంటనే ఉంది. నేను కప్పటిద్దల్ని చూసుకున్నట్లు పెంచుకున్నాను.

మీరు ఏ పరికృత పెట్టినా సిద్దం.” ఏక్కప్పిగా చెప్పారు జగన్నాథంగారు.

మాటలు జరుగుతూనే ఉన్నాయి. జనం మూగుతున్నారు.

పాలెం కామందు, జగన్నాథంగార్ల సనాళ్ళు నలుగురి నోళ్ళలో నానుటూ ఉన్నాయి!